

Pondělí: 8.00-9.30. G13

Od 8. 3. 2020 dále – kontaktní výuka jednou za 14 dní. V týdnech **bez kontaktní výuky** budou zadány **úkoly**, které studenti individuálně zpracují formou **písemného referátu**, v němž popíší pracovní postup (získání dat z korpusu k zadanému lingvistickému problému). K referátům mohou klást vyučující dotazy (písemně e-mailem). Na začátku následující hodiny vyučující stručně shrne úroveň referátů. **Odevzdání 5 zadaných referátů je podmínkou ukončení kurzu.** Na konci kurzu napíší studenti **test on-line**. Cvičný test bude k dispozici **10. 5. 2021**.

1. 3. Úvodní hodina (definice **korpusu**, korpusová pracoviště a dostupné korpusy, korpus a internet, korpusové **manažery**, **ÚČNK**, webové rozhraní **Kontext**, registrace uživatele).

8. 3. Kontext – **příkazový řádek** – vyhledávání podle atributů (**word, lemma, tag, lc**), **cql, regulární výrazy, KWIC, konkordanční seznam a frekvenční seznam** jako zdroj poznání o jazykových vlastnostech vyhledaných jednotek (způsob psaní/pravopis: přejetá slova /*mailovat/mejlovat/majlovat/*, aplikace pravidel – varianty /ismus/izmus/, varianty pravopisu zdobnělin vlastních jmen – Terinka/Terynka).

15. 3. Dú: Jaká jsou lemmata/tvary adaptovaných slov a jaké je frekvenční rozložení variantních způsobů jejich grafické realizace (slovesa utvořená od anglických základů: *použí(va)t Skype= ????, použí(va)t google = ???, použí(va)t twitter = ???*).

22. 3. Korpus jako slovník – počítačová lexikografie. **Slovníky založené na korpusech**. Využití korpusu jako on-line slovníku.

29. 3. Dú: cvičení na hledání významů slov – prezentace.

12. 4. Korpus jako zdroj dat pro výzkum slovo tvorby. Jak zadat dotaz pro hledání slov, která mají společné slovo tvorné vlastnosti. Adjektiva od sloves typu *lyžující*. Slovní formulace – tvrzení, která musí platit, podmínka nutná/dostačující, využití regulárních výrazů a logických operací, využití filtrů, pozorování dat a úprava dotazu.

19. 4. Dú: Jak lze v korpusu vyhledat substantiva tvořená ze sloves příponou *-ní/-tí*, která označují substantivizovaný děj základového slovesa (např. *hrát na klavír/karty* → *hraní na klavír/karet*).

26. 4. Korpus jako zdroj dat pro výzkum tvarosloví. Tvary substantiv. Slovní formulace – tvrzení, která musí platit, podmínka nutná/dostačující, využití regulárních výrazů a logických operací, využití filtrů, pozorování dat a úprava dotazu.

3. 5. Dú: V dativu singuláru mají feminina typu *žena* koncovku *-e* realizovanou jako *[eě]*, kdežto feminina typu *růže* mají v dativu singuláru (stejně jako feminina typu *píseň, kost*) koncovku *-i*. Vzpomenete si na nějakou výjimku z tohoto pravidla? Svůj jazykový cit ověřte v korpusu a popište, jak byste doklady výjimky z tohoto pravidla hledali v korpusu.

10. 5. Korpus jako zdroj dat pro výzkum syntaxe. Syntaktické kritérium určení slovnědruhové platnosti slovního tvaru. Jakou slovnědruhovou platnost může mít slovo *hnát, popravčí, pila*? Které syntaktické vlastnosti můžeme využít, abychom v korpusu našli chyby v disambiguaci?

Od 10. 5. bude možné v IS vyplnit cvičnou písemku on-line.

17. 5. Dú: Sleduj v korpusu slovnědruhov $\acute{e}$ značkování tvaru *díky*, které lze interpretovat vícero způsoby a pokus se navrhnout, jak postupovat při odhalení chyb v disambiguaci.

24. 5. Písemka : praktické zvládnutí formulace dotazu v cql

Podmínky udělení zápočtu:

1. Odevzdání všech (5) domácích úkolů. Úkoly je třeba dodávat průběžně. Na začátku každé hodiny může být kdokoli požádán, aby vysvětlil, oč v úkolu šlo. Vyučující zodpoví případné nejasnosti.
2. Písemný test.